

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sredo 3. maja 1939

Cena posamezni številki din 1'50

Liublanska občina in velesojem

Ne bomo govorili o tem, kako velikega pomena je za vsako mesto njegov velesojem, ker je to že preveč jasna resnica. Bolj potrebno pa je govoriti o tem, kako drugod skrbe za napredek svojih velesojmov in kako skrbe pri nas. In da ne zaidemo predaleč, se omejemo le na primera zagrebškega in beograjskega velesoja.

Beograjska občina ni darovala samo velikanskega zemljišča za velesojem, temveč je to zemljišče tudi kanalizirala in uredila za velesojem. Dala je poleg tega milijonska posojila, podpirala beograjski velesojem na vse načine in končno daje poleg vseh drugih podpor še redno letno subvencijo v višini pol milijona din. Še danes bi bil beograjski velesojem le načrt, če ne bi beograjska občina tako velikopotezno skrbela za izvedbo tega načrta. More se reči, da je edino zaslug beograjske občine, da je postal beograjski velesojem resničnost.

Enako skrbi zagrebška občina v največji meri za napredek Zagrebškega zbora. Kako velika je bila skrb zagrebške občine za zagrebški velesojem, kaže poleg številnih dobrot, ki jih je dala velesojmu, zlasti ta, da je občina kupila zemljišče za zagrebški velesojem in ga nato brezplačno odstopila velesojmu.

Beograjski in zagrebški velesojem pa sta tudi od države vse drugače subvencionirana ko ljubljanski, ne glede na to, da imata oba tudi od drugod neprimerno večje podpore ko ljubljanski velesojem. Tako bo država na svoje stroške pripravila veliko razstavo na beograjskem velesojmu in za zagrebški je bil ravno te dni določen en milijon din za prireditve kmetijske razstave. Kje more računati ljubljanski velesojem le na primeroma podobno podporo?

Pač pa bi smel ljubljanski velesojem računati vsaj na to, da se z raznimi malenkostnimi predpisi in ugovori ne ovira njegovo delo. V zadnjem času pa ni ljubljanski velesojem deležen niti te naklonjenosti.

Kakor znano, hoče uprava velesoja paviļjone na velesojmu dvigniti, renovirati in zlejšati. V ta namen je uprava pripravljena žrtvovati večino svojih prihrankov, ker pač ve, da je ta modernizacija paviljonov nujno potrebna. Človek bi mislil, da bo vse velesojmsko upravo pri tem delu toplo podpiralo, zlasti pa vsi odločujoči krogi na ljubljanski občini, saj je vendar v interesu vse Ljubljane, če je ljubljanski velesojem čim lepši in čim reprezentativnejši.

To pričakovanje pa se iz nam popolnoma nerazumljivih vzrokov ni uresničilo. Naenkrat so nastali razni pomisleki in razne težave in posledica vsega tega je, da je danes zelo dvomljivo, če bo mogla velesojmska uprava svojo namero izvesti in paviļjone na velesojmu preurediti tako, kakor treba. Najbolj čudno pri stvari pa je to, da odločujoči gospodje pri mestni občini ne delajo ovir, pač pa prihajajo te od druge in podrejene strani. Poglavlje za sebe je, kako je sploh mogoče, da se to dogaja. Toda o tem zaenkrat ne bomo razpravljali.

Pač pa moramo naglasiti naslednje. Može, ki so ustanovili velesojem in ki ga vodijo, nimajo od tega svojega požrtvovalnega dela za občno slovensko gospodarsko ustanovo niti najmanjšega gmotnega dobička in samo to moralno zadoščenje, da opravljajo dobro stvar. Če bi se pa dogodilo, da bi njihovo delo ovirala ravno ona ustanova, ki ima največ dobička od tega dela, potem se more dogoditi tudi to, da bodo ustavi-

vili ti može svoje delo in da bo ljubljanski velesojem prenehal.

Kdo pa bo potem prevzel pred slovensko javnostjo odgovornost, da je povzročil to težko gospodarsko škodo? Mar gospodje od one druge strani, ki si izmišljuje razne načine, kako bi ovirali delo velesojmske uprave?

Mnogo prepomemben je ljubljanski velesojem za Ljubljano, da bi sploh smela nastati nevarnost

za njegov obstoj. Zato apeliramo na gospode, ki odločajo pri ljubljanski občini, da energično preprečijo vsako nadaljnjo oviro velesojmski upravi, da bo mogla ta po programu modernizirati paviljone, da bo ljubljanski velesojem napredoval in si ohranil svojo dosedanje pozicijo. Naglašamo, da bomo tej zadevi posvečali vso pozornost in da bomo postali tudi jasnejši, če bi se to izkazalo za potrebno.

Število odjav doseglo letos 70 napram 56 v lanskem letu. Na drugem mestu stoji trgovina z lesom, ki pri 24 prijavah registrira 16 odjav tako, da je prirastek samo 8 obratov. V trgovini z živino imamo na 7 prijav 8 odjav, kar je deloma v zvezi z vladajočo epizotijo.

Večji prirast beležimo le še pri prevažanju tovorov z motornimi vozili, kjer je bilo registriranih 12 novih obratov. Ta pojav je deloma tudi v zvezi s pojačanjem nadzorstva nad izvrševanjem obratov, ki je imelo za posledico, da so bili mnogi prevozniki primorani pribaviti si za svoje obratovanje obrtna pooblastila. Med odjavami pada v oči visoko število trgovin z živili (26), trgovskih agentur (10), sejmarjev (11), trgovin s perutnino (11), branjarij (13) in trgovin z galanterijskim blagom (10) ter trgovin z deželnimi pridelki (11). Pri 23 strokah ne beležimo v zimski dobi nikakih prijav in pri 17 strokah pa nobenih odjav.

Nazadovanje števila obratov opažamo torej pri trgovskih agenturah, nadalje pri najmanjših obratih in sicer sejmarjih in branjarijah, perutnini, živini, živilih in deželnih pridelkih, dočim manufakturna stroka stagnira, prevozni obrati pa naraščajo.

Gostinski obrati

Med gostinskimi obrati je nazadovalo število gostiln za 9 edinic, zato pa je narastlo število krčm za 10 obratov. Ta razvoj v splošnem ni ugoden, ker je negativen in ne kaže napredka. Je pa razumljivo, da pri povečanih dajevah bolje uspevajo primitivnejši obrati z manjšo režijo, kakor pa višjerazredna podjetja.

Krajevni pregled gibanja

Krajevna porazdelitev prijav in odjav je v preteklem zimskem četrtletju zelo zanimiva. Predvsem kaže, da so v mestu Ljubljani nazadovale po številu obratov in industrija, obrt in trgovina ter celo gostinski obrati. Isto velja sicer v manjšem obsegu za mesto Maribor in za radovljanski srez. Stagnirajo pa srez Kočevje, Kranjska, Krško, Dolnja Lendava, Maribor levi breg in Murska Sobota ter Šmarje pri Jelšah.

Zaključna beseda

Ta statistika potrjuje v celoti številčno vsa naša poprejšnja opazanja in ugotovitve, da se kaže reakcija splošnega gospodarskega položaja doma in v tujini tudi v Sloveniji še vedno v rastočem obsegu. Kljub izvršenim naporom pa ne obstojijo zaenkrat še nikakoli izglede na bistveno izboljšanje položaja, posebno, ker je bila z drugim četrtletjem uveljavljena vrsta novih dajev, ki bodo imele za aktivnost gospodarskih panog občutne posledice.

Število obratov zopet pada Samo Ljubljana je izgubila v I. četrtletju šest industrijskih obratov

Gospodarski položaj Slovenije se je v I. letošnjem četrtletju močno poslabšal in vse kaže, da bo slika gospodarskega stanja Slovenije v II. četrtletju še bolj žalostna. Kajti na eni strani se že prav občutno kažejo posledice napetega zunanega političnega položaja, ki bodo v II. četrtletju še težje. Od vseh strani se čujejo pritožbe trgovcev, da je promet v trgovinah zelo padel. Na drugi strani pa so davščine znatno narasle in zato ni čuda, če se odjave obratov vedno bolj množe. Dočim smo mogli še vse lansko leto poročati o presežku prijav nad odjavami, je v I. letošnjem četrtletju bilo 26 trgovskih obratov več odjavljenih ko prijavljenih.

A tudi v industriji se je položaj zelo poslabšal. Potniki prihajajo s potovanjem brez naročil. Poleg tega pa preživlja industrija silne težave zaradi pomanjkanja surovin, ker ne more dobiti potrebnih deviz za nakup surovin. Redukcije v obratih so zato vedno po-

gostnejše in ne le v tekstilni stroki, temveč tudi v drugih. Nevarnost je, da se bo število brezposelnih delavcev prav grozeče zvišalo, če ne bo rešeno vprašanje priskrbe surovin za industrijo.

V kratkem času treh mesecev se je v Sloveniji število industrijskih obratov zmanjšalo za sedem. Samo Ljubljana je izgubila šest industrijskih obratov.

Gospodarski položaj Slovenije se nevarno slabša. Ni pa opaziti med našimi vodilnimi političnimi ljudmi še nobenega resnega prizadevanja, da se ta gospodarski položaj zboljša. Še vedno so brezkrvni samopolitični motivi za njih edino edino odločilni. Ali res hočejo, da zaradi te neplodne politike propade gospodarstvo, ki edino daje ljudem kruha in zaslužka? Ali se res ne bo usmerilo naše javno življenje na bolj pozitivna tla?

Kaj pravi okrožnica Zbornice

Zbornica za TOI je izdala okrožnico o gibanju obratov v I. četrtletju in iz njene okrožnice posnemamo naslednje:

Prvo letošnje četrtletje izkazuje v primeri z lani znaten porast odjav, da je prirastlo v vseh štirih gospodarskih panogah, ki so v Zbornici za TOI predstavljene, samo 26 podjetij. Število prijav je enako kakor v I. četrtletju lanskega leta ter znaša 646, dočim je število odjav za 101 večje od lanskega ter dosega 620 obratov.

Panoga	Prijave	Odjave	Razlika
Industrija	4	11	- 7
Obrt	317	272	+ 55
Trgovina	238	264	- 26
Gostinski obrti	87	88	+ 4
	646	620	+ 26

Popuščanje aktivnosti, ki se je kazalo v zadnjem četrtletju lanskega leta, je v zimski sezoni prišlo še močnejše do izraza. Dočim je v vsem lanskem letu število industrijskih obratov nazadovalo za 6 edinic, je letos že v samem zimskem kvartalu znašal padec sedem obratov. Industriji sledi trgovina, kjer se je število obratov zmanjšalo za 26. Prav mali prirastek beležita gostinstvo (+ 4) in obrt (+ 55), dočim je v lanskem jesenskem četrtletju znašal prirastek obrti 63, trgovine 36 in ugostiteljstva pa 22 podjetij.

Močno nazadovanje industrije

Na novo so bili prijavljeni po en obrat predelovanja kremenca in živeca, izdelovanje rokavic, knjigoveški in tokarski obrt ter 1 tiskarna in litografija. Od novo prijavljenih industrij se nahajata dve v Ljubljani, ena v Celju in ena v okolišju okraja Maribor desni breg. Nasproti temu prirastku pa je Ljubljana izgubila kar šest industrijskih podjetij, ki so prenehala obratovati, od teh tri v mestu in tri v okraju, dočim od nadaljnjih pet odjav odpade po ena na srez Brežice, Dravograd, Kranj, Lendava in Maribor desni breg.

Po strokah sta bili odjavljeni dve žagarski industriji ter po en obrat kamnoloma, opekarne, izdelovanja kos in srpov, izdelovanja koles, akumulatorjev in karoserij, izdelovanja parketov, tovarna usnja, izdelovanje otroških čevljev, izdelovanja pletenin ter izdelovanja reklamnih izdelkov ter kartonažnih, knjigoveških in galanterijskih del.

Proces nazadovanja obratov industrijskega značaja ima več vzrokov. Med splošne vzroke spada predvsem nesorazmerno visoka celotna obremenitev industrije z javnimi dajatvami, med katerimi igra odločilno vlogo za 200 % višja banovinska doklada kot drugod ter mestna trošarina in uvoznina. Tudi spravlja neugodna železniška tarifna lega v splošnem industriji v dravski banovini v vedno težji položaj, ker ji vsako povišanje

tarif zmanjšuje akcijski radij in otežuje konkurenčnost. Seveda igrajo poleg teh še posebni vzroki po posameznih strokah ter individualne prilike v podjetjih odločilno vlogo. Vsekakor pa je pojačanje procesa nazadovanja neugoden pojav za splošno gospodarstvo, ker zadeva indirektno tudi obrt in trgovino in mu bo zaradi tega treba posvetiti vso pažnjo.

Obrt

Med obrtniškimi obrati stojijo pri prijavah na prvem mestu mizarji s 34 prijavami, njim slede krojači in čevljarji s po 32 prijavami. Na tretjem mestu so mesarji s 27 prijavami, peki s 16 prijavami, šivilje 14, brivci in frizerji 12, krojačice 11, kovači 10 in žage 9, medtem ko pri ostalih strokah število prijav ne presega 7 obratov. Pri 28 strokah ni bilo zabeleženih nikakih odjav.

Med odjavami prednjačijo čevljarji z 41 odjavami, kar je za naše prilike rekordna številka. Za njimi prihajajo šivilje z 20 odjavami, mizarji 19, peki 18, mlini 16, žage 15, mesarji 14, krojači 11 in kovači 10. Pri ostalih strokah je kretanje odjav normalno in se giblje med 1 in 6 obrati. Pri 28 strokah ni bilo zabeleženih nikakih odjav.

Vzroki nazadovanja čevljarske obrti so splošno znani ter igra poleg industrijske konkurence še čezmerna gostota obratov veliko vlogo. Položaj malih mlinov je radi povečanih in novih dajev, katerih nam doslej kljub vsem prizadevanjem ni uspelo ublažiti, vedno težavnejši. Sicer pa nazadovanje števila primitivnih žag ni samo konjunkturni pojav, marveč je v zvezi z boljso tehnično opremo preostalih obratov, ki jim povečujejo kapaciteto ter omogočajo tako izdelavo, kakor jo zahtevajo nova eksportna tržišča.

Trgovina

Med trgovskimi obrati je največje število prijav pri trgovinah z mešanim blagom, ki jih je bilo 93, dočim jih je bilo v prejšnjem četrtletju le 88. Zato je pa tudi

Otvoritev zagrebškega velesoja

V soboto dopoldne je bila slavnostna otvoritev zagrebškega spomladanskega velesoja ob veliki udeležbi najodličnejših zagrebških gospodarskih in kulturnih zastopnikov. Posebno številno je bila zastopana naša hrabra vojska z zastopnikom Nj. Vel. kralja Petra

gen. Predičem ter armijskim generalom Jurisšem na čelu.

Zbrane goste je prvi pozdravil predsednik Zagrebškega zbora g. Erber, ki se je uvodoma zahvalil Nj. Vel. kralju Petru II., da se je dal zastopati pri slavnostni otvoritvi ter pozval vse navzočne,

da zakličejo krepki živio Nj. Vel. kralju in vsemu kraljevskemu domu, kar so navzočni tudi z navdušenjem storili. Nato je pozdravil trg. ministra Tomića ter vse druge zastopnike, zlasti pa hrvatske trgovce, ki so ob ustanovitvi Predstavništva hrvatskega trgovstva priredili skupen obisk velesejma.

Nato je podal predsednik Erber kratek pregled sedanjega zagrebskega spomladanskega velesejma. Glavna njegova prireditelj je 16. mednarodna razstava avtomobilov. Zaradi deviznih težkoč se ni moglo udeležiti razstave tako veliko število tujk iz neklirinskih držav kakor druga leta, zato pa je udeležba tujk iz klirinških držav tem večja. Razstavljenih je okoli 200 osebnih in tovornih avtomobilov ter avtobusov, nadalje nad 100 vzorcev raznih moto-

ciklov in biciklov, nadalje so razstavljene razne pnevmatike, pogonski material ter razne potrebščine za motorni promet. Iz Slovenije je razstavila tvrdka »Wally« čolne.

Prvič je priredil Zagrebški zbor mednarodno turistično kulinarčno razstavo, ki ima šest oddelkov, med njimi tudi slovenski, v katerih nudijo uslužbeni v narodnih nošah posebna jedila iz dotičnih krajev. V posebnem paviljonu so nadalje turistične razstave Nizozemske, Slovenije in naših paroplovnih družb. Tudi Francozi so priredili svojo razstavo za potovanja po zraku, morju in po kopnem.

Posebno bogata je razstava kmetijskih strojev in kmetijskega orodja. Veliko zanimanje vlada

za razstavo francoske knjige, nadalje za razstavo narodnih veznin, tehničnih ureditev za gospodinjstvo ter razstavi gasilskih in športnih predmetov.

Za časa velesejma bo tudi mednarodna razstava psov ter 7. maja prireditelj »Dama in njen pes«.

Nato je predsednik Erber zaprosil ministra za trgovino Tomića, da proglasi otvoritev velesejma. Minister Tomić je nato v lepem govoru naglasil pomen Zagrebškega zbora in njegovih prireditev ter zlasti veliki napredek, ki ga kaže na velesejmu hrvatska industrija in obrt. Nato je proglasil velesejem za odprt, nakar so si gostje ogledali razstave. Vse napravljajo odlični vtisi ter je letos tudi obisk velesejma izredno velik. Samo v nedeljo je obiskalo velesejem 30.000 ljudi.

trdote v obstoječih davčnih določbah. Zlasti opozarjamo na previsoke davčne stopnje pridobnine, ki naj bi se primerno znižale.

Izvede naj se nujno potrebna revizija določb o skupnem davku na poslovni promet v primeru tako zvane interesne skupnosti. Sedaj veljavne tozadevne določbe nasprotujejo osnovnim načelom skupnega davka na poslovni promet, so nepravilne ter v praksi tudi težko izvedljive.

Obstoječi davčni dodatek na konfekcijo je istotako nepravilna, ker povzroča neenakomerno obremenitev proizvajalcev tekstilne konfekcije. Ponavljamo našo zahtevo, da se ta davčni dodatek ukine ali vsaj primerno preuredi.

Opozarjamo na potrebo revizije pavšalne tarife za plačevanje posebnega davčnega pribitka po § 19. novega finančnega zakona. Ta davčni pribitek naj se določi v odstotnem razmerju k neposrednim davkom, da se zavaruje enakomerna progresivnost obremenitve v skladu z osnovnimi načeli našega davčnega sistema ter z določbami ustave.

Končno opozarjamo finančno ministrstvo na zamudno poslovanje reklamacijskih odborov. Izdajo naj se primerni ukrepi, da se poslovanje reklamacijskih odborov kar najbolj pospeši.

3. Samoupravne trošarine na surovine in pomožna sredstva proizvodnje, zlasti na električno energijo, so gospodarsko škodljive, ker podražujejo stroške proizvodnje ter ogrožajo konkurenčno sposobnost prizadetih podjetij. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so vsa pristojna mesta v načelu usvojila to naše stališče ter da se v praksi take trošarine praviloma več ne dovoljujejo. V kolikor se samoupravne trošarine na surovine in pomožna sredstva še pobirajo, je potrebno, da se pobiranje teh trošarin čimprej ukine. Za bodoče naj se uveljavijo takih trošarin s primernimi zakonskimi odredbami v naprej onemogoči.

V zvezi s tem poudarjamo še zahtevo, da se prizna pripombam davkoplačevalcev k predlogom občinskih proračunov značaj rednega pravnega sredstva, o katerem naj pristojne oblasti instancno odločajo. Proti končnim odločbam upravnih oblasti v stvareh občinskih proračunov naj bo dopustna tožba na upravno sodišče oz. na državni svet.

4. Prosimo vsa pristojna mesta, da posvetijo svojo pozornost pospeševanju našega izvoza, ki nevarno pada.

Opozarjamo, da je zaradi preniknega obračunskega tečaja za izvoznike devize postal izvoz nekaterih naših proizvodov v neklirinske države popolnoma nemogoč. Ponavljamo zahtevo, da se izvozniku dovoli prosto razpolaganje s celotnim zneskom izvozniskih deviz potom prodaje na domačih borzah.

5. Brezpogojno je potrebno, da se zagotovi preskrba naše industrije z onimi surovinami, katerih ne moremo nabavljati v kliringu, temveč jih moramo uvažati za devize. Zaradi sedanjih težkoč glede preskrbe s surovinami so bila nekatera podjetja našega območja prisiljena omejiti svoje obratovanje ter groze še nadaljnje redukcije obratov.

Da se zagotovi preskrba naše industrije s surovinami, naj se uporabijo vsa sredstva, da se z večjim izvozom v neklirinske države poveča dotok deviz. V isto svrhu naj se izvede organizacija kompenzacijskih poslov. Ugotovljeno je, da bi se mogle izvoziti iz našega območja znatne količine blaga v devizne države pod pogojem, ako se dovoli 100%na kompenzacija za uvoz surovin, zlasti starega železa in bombaža.

6. V državni gospodarski politiki se pojavljajo v zadnjem času vse močnejša etatiistična stremjenja, ki napredku narodnega gospodarstva niso koristna. Radi pri-

mere navajamo, da je minister za gradbo z novim finančnim zakonom pooblaščen, da sme ustanoviti lastno državno tovarno cementa. Država bi smela ustanavljati industrije samo v onih primerih, ko v privatni iniciativi ni najti interesentov za dotično stroko.

7. V zadnjem času se vse pogosteje izdajajo nove zakonske določbe, ki posegajo v interese industrije in s katerimi se zlasti uvažajo nova bremena, ne da bi se nudila industrijskim korporacijam prilika, da se o njih izjavi. Apeliramo na vsa pristojna mesta, da pri reševanju važnih gospodarskih vprašanj nudijo industrijskim korporacijam možnost stvarnega sodelovanja. Posebej prosimo, da se nam nudi možnost takega sodelovanja pri izdelavi pravilnikov za izvrševanje posebnih uredb, ki predvidevajo posebne prispevke industrije za razne javnopravne svrhe.

8. Z ozirom na vesti o namerani selitvi industrijskih podjetij iz Slovenije v druge pokrajine naše države opozarjamo pristojna mesta na ta pojav, ki povzroča zlasti v sedanjih časih gotovo vznemirjenost. Mnenja smo, da je najučinkovitejši protiukrep proti takim neugodnim pojavom omiljenje davčnih in zlasti samoupravnih bremen, ki so v Sloveniji neprimerno težja nego v raznih drugih delih države.

Nato je občni zbor soglasno odobril računski zaključek za leto 1938. in proračun za l. 1939. v višini 850.000 din.

Enako je občni zbor tudi soglasno odobril poročilo nadzorstva ter podelil upravi absolutorij.

Ko je še g. Kobi opozoril na važnost kompenzacijskih poslov ter dal gen. tajnik dr. Golia k temu vprašanju neka pojasnila, je predsednik Praprotnik zaključil občni zbor.

Denarstvo

Tečaji za maj 1939.

Minister za finance je predpisal od 1. do 31. maja naslednje tečaje za tujo valuto:

1 napoleon	305—
1 zlat turška lira	346/50
1 angleški funt	238—
1 ameriški dolar	50/85
1 kanadski dolar	50/45
1 nemška marka	14—
1 zlot	8/30
1 belga	8/50
1 pengö	8/55
1 brazilski milreis	2/65
1 egiptovski funt	238/50
1 palestinski funt	238—
1 urugvajski pezos	16/10
1 argentinski pezos	10/50
1 čileški pezos	1/35
1 turška papirnata lira	35/20
100 albanskih frankov	1600—
100 francoskih frankov	134/65
100 švicarskih frankov	1141/65
100 italijanskih lir	229—
100 nizozemskih goldinarjev	2702—
100 bolgarskih levov	47—
100 romunskih lejv	32—
100 danskih kron	1170—
100 švedskih kron	1205—
100 norveških kron	1176—
100 pezet	210—
100 drahem	40—
100 češkoslovaških kron	150—
100 finskih mark	102—
100 letonskih lat	780—
100 iranskih (perz.) rialov	105—

Naši državni papirji so donasili ob koncu aprila: voj. škoda 5,53%, 7% inv. posojilo 7,04, 4% agrarji 6,67, begluške 6,88, dalmatinske 6,98, 7% Blair 7,757, 8% 8,08, Seligman 7,04 in stabilizacijsko posojilo 7,08%.

Romunska vlada je sporočila v Washington, da se je pripravljena pogajati za ureditev romunskih vojnih dolgov in da bo spet plačevala zapadle obresti, kolikor ji bo to omogočal blagovni promet z Ameriko.

Bankovci osrednje kitajske vlade imajo na severnem Kitajskem za 33 do 50% višjo vrednost ko bankovci nove vlade, ki jo podpira Japonska.

Naročajte »Trgovski lista!

Občni zbor Zveze industrijcev

V petek ob 11. dopoldne je bil v sejni dvorani Zbornice za TOI občni zbor Zveze industrijcev, ki ga je otvoril in vodil predsednik Avgust Praprotnik. Konstatiral je pravilno sklicanje občnega zbora ter njegovo sklepčnost. Na občnem zboru je bilo zastopanih 43 podjetij.

Pozdravil je vse navzoče ter zlasti: zastopnika ministra za trgovino in industrijo ter bana načelnika trgovinskega oddelka dr. Rajeja,

zastopnika finančnega ministra direktorja dr. Sedlarja, zastopnika ljubljanske občine predsednika Ivana Bahovca, zastopnika Zbornice za TOI in

poročilo predsednika A. Praprotnika

Dočim je industrija v prvi polovici preteklega leta še dokaj ugodno poslovala, je prišlo v drugi polovici leta zaradi znanih svetovno-političnih dogodkov do znatnega zastoja. Porast domače potrošnje ni mogel odtehtati znatnega izpadka zaradi nazadovanja izvoza. Zlasti smo neugodno občutili nazadovanje izvoza v devizne države, kar je imelo za posledico težke motnje v preskrbi naše industrije z važnimi surovinami. Pri tem je najbolj prizadela tekstilna industrija, pa tudi nekateri kemični obrati. Zveza industrijcev je tem težkočam posvetila svojo posebno pažnjo ter je v teku akcij, da se zavaruje nabava potrebnih surovin v deviznih državah z organizacijo kompenzacijskih poslov.

Ako govorimo o težavah naše industrije, ne smemo spregledati, da vseobče oboroževanje, ki pri naša v drugih državah industriji konjunkturo in poživitev, ne vpliva v večji meri na poslovanje naše industrije. V splošnem je sicer zaposlenost v naši državi v preteklem letu porasla, vendar pa tega porasta naša banovina ni bila v toliki meri deležna, kakor druge. Opaža se, da se industrija v vzhodnih in jugovzhodnih delih države v zadnjih letih v večji meri in v živahnejšem tempu razvija nego pri nas. Vzrok je med drugim tudi v večji davčni obremenitvi ter v višjih mezdah, ki veljajo v naši banovini. Zato ne moremo nikdar preveč poudariti naše zahteve, naj bodo davčna bremena, ne samo državna, temveč tudi samoupravna, v vsej državi čim enakomernjša ter da se tudi veljavni davčni predpisi povsod enako izvajajo. Ne bi hotel vzbuditi vtisa, kakor da se industrija hoče izogniti plačevanju davkov ter prispevanju k nujnim in važnim državnim potrebam. Nam gre le za to, da je razdelitev davkov in ostalih bremen pravična ter da se s previsokimi bremenimi ne ovira razvoj privatne podjetnosti. Tudi naša industrija ni proti primernim delavskim zaslužkom, vendar naj se tudi pri ure-

predsednika industrijskega odseka gen. direktorja Riharda Skubca, zastopnika Centrale industrijskih korporacij dr. Frana Windischerja,

zastopnika Društva veletrgovcev in industrijcev g. Lavriča ter za stopnike tiska.

Nato je predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II. (živio-klici) ter pozdravne brzojavke predsedniku kr. vlade Dragiši Cvetkoviću ter ministrom Tomiću in dr. Kreku. (Sprejeto.)

V izbranih besedah se je nato predsednik Praprotnik spominjal umrlih članov ter je zbor počastil njih spomin.

Sledilo je

vršeno dejstvo. Kot primer naj navedem uredbo o narodnem sanitetnem fondu, novo uredbo o vojnih invalidih in druge važne uredbe. Kot že omenjeno se industrija ne protivi prispevanju v mejah stvarnih možnosti in dejanske potrebe za nujne in obče koristne državne izdatke. Zahtevati pa moramo, da se o takih novih uredbah predhodno zaslišijo gospodarske korporacije. Marsikaka stvar bi se potem izvršila pravilneje.

Za sporazum

Industrija pozdravlja resna prizadevanja odločujočih činiteljev za ureditev važnih vprašanj notranje politike, ker smo prepričani, da bo notranje pomirjenje omogočilo tudi uspešnejše poslovanje industrije in vsega gospodarstva sploh. Želimo pa, da se pri ureditvi teh vprašanj ne stori kaj napaake, s katerimi bi se oviral prost promet blaga med posameznimi deli države.

V zadnjem času se vedno pogosteje čitajo vesti o selitvah naše industrije v druge dele države. Kakor smo obveščeni, se je zaenkrat prenesel samo sedež nekaterih industrijskih tvrdk v kraje izven Slovenije, dočim se vsaj zaenkrat obrati kot taki niso preselili. Mnenja smo, da so take vesti v sedanjem času vse prej nego koristne, ker jih javnost spravlja v zvezo z raznimi alarmantnimi vestmi, ki se v zadnjem času pri nas brez vsake stvarne podlage širijo. Pristojne oblasti naj temu pojavu posvetijo vsó svojo pozornost ter naj zlasti samouprave ne pretiravajo z davčnimi preobremenitvami. Saj je razumljivo, da stremi vsak podjetnik naseliti svoje podjetje tam, kjer nima težav in kjer je obremenitev znosnejša in v zvezi s tem rentabilnetni račun ugodnejši.

Na koncu apeliram na vso industrijo našega območja, da se trdno oklene svoje organizacije ter da pri našem delu stvarno sodeluje. Le ako bomo enotno in strnjeno nastopali, smemo pričakovati, da se bodo naše želje in zahteve tudi primerno upoštevale. (Odobravanje.)

Sledilo je poslovno poročilo glav. tajnika dr. Golie. Daljši izveček iz njegovega poročila bomo priobčili v eni prihodnjih števil.

Soglasno in brez debate so bile nato sprejete naslednje

resolucije

1. Industrija Slovenije pozdravlja prizadevanja za ureditev notranje-političnih razmer ter se iskreno veseli, da so ta prizadevanja že dovedla do konkretnih uspehov. Pri tem pa ne moremo dovolj odločno poudariti potrebe, da se tudi za bodoče zagotovi popolna svoboda blagovnega prometa med posameznimi deli države. Vsako oviranje prostega prometa med posameznimi območji države

bi resno ogrozilo uspevanje in napredek našega narodnega gospodarstva.

2. Industrija se zaveda svojih dolžnosti do države ter se noče odtegovati svojim davčnim obveznostim. Zahtevati pa mora, da se državni davki v vseh upravnih območjih po istih načelih in enakomerno predpisujejo in pobirajo.

V interesu povzdige davčne morale naj se odpravijo nekatere

Politične vesti

Zunanji minister Romunije Gafencu je bil v Rimu sprejet pri italijanskem kralju, nakar se je razgovarjal še z Mussolinijem in grofom Ciano. Na povratku se ustavi v Beogradu.

Papež je sprejel romunjskega ministra Gafencu v posebni avdienci.

Hitlerjev govor v nemškem parlamentu v petek je trajal od 12. do pol trih popoldne. Uvodoma je naglašal, da je Nemčija vzela le to, kar je bilo od nekdanje nemške in tako je bila tudi češka nemška volivna kneževina. Češkoslovaška je bila določena, da služi kot letalska baza proti Nemčiji. Zato je moral to bazo uničiti. Da je bilo to potrebno, se vidi tudi iz tega, ker je Nemčija zaplenila na Češkem nad 1 milijon pušk, nad 500 protiletalskih in nad 2000 drugih topov, nad 500 tankov in 1500 letal. Hitler je nadalje naglašal dobre odnose Nemčije z Italijo, Madžarsko in Jugoslavijo ter izjavil, da je pripravljen garantirati vsem državam nedotakljivost. Toda zahteva pa kolonije.

Najbolj politično pomemben del Hitlerjevega govora je bil, ko je govoril o Poljski, Angliji in Rooseveltovi spomenici. Priznal je, da je Nemčija zahtevala Gdanjsk in eks-teritorialnost za železnico in avtomobilsko cesto skozi poljski koridor. Ker pa je sklenila Poljska obrambno zvezo z Anglijo, ki da je v nasprotju s poljsko-nemško nenapadno pogodbo, to odpoveduje. Ravno tako odpoveduje tudi nemško-britanski pomorski sporazum. Rooseveltovo spomenico odklanja, izjavlja pa, da je Nemčija pripravljena skleniti z vsemi državami nove pogodbe. Mednarodnih konferenc pa se ne bo udeležila, ker zaupa le na svoj meč.

Hitlerjev govor je bil v Nemčiji sprejet naravno z velikim odobravanjem, v celoti ga sprejemata tudi Italija in Madžarska. Angleški listi pišejo, da je govor v glavnem pomirljiv. Vendar pa angleška vlada nanj ne bo odgovorila. Roosevelt pa je izjavil, da je pustil Hitler v svojem govoru le za en prst odprta vrata.

Poljski časopisi odločno odklanjajo Hitlerjev govor ter naglašajo, da Hitlerjeva izvajanja glede nemškega nenapadnega pakta niso v skladu z resnico. Pakt se je sklenil na pobudo Pilsudskega, ne pa Hitlerja. Britansko-poljska obrambna zveza pa ni v nobenem nasprotju s tem paktom. Poljska ne odstopi niti najmanj od svojih suverenih pravic. Odločnost Poljske se vidi v tem, da je Poljska po Hitlerjevem govoru vpoklicala pod orožje nove letnike.

Tudi Italija je vpoklicala nove letnike. Poleg tega je sprejela vlada nove kredite za oboroževanje. Samo za letalsko ministrstvo je proračun zvišan za 900 milijonov lir.

Gen. Brauchitsch, vrhovni poveljnik nemške pehotne vojske, je prišel v Italijo in odpotuje nato še v Libijo.

V petek bo poljski zunanji minister Beck v posebnem odgovoru postavil Nemčiji poljske protizahteve.

Poljski ministrski svet je dal predsedniku republike posebna pooblastila za gospodarske, finančne in obrambne zadeve, izjemni valutna vprašanja.

De Kerillis piše v »Epoque«, da pripravlja Nemčija za drugi teden priključitev Gdanjska.

Sovjetski poslanik Majski se je vrnil iz Moskve v London. Moskva je baje v načelu sprejela angleške predloge, zahteva pa od Anglije še nekatere ukrepe, kot dokaz angleške volje, da bo z vso odločnostjo nastopila proti vsakemu nasilju nad malimi narodi.

Angleška vlada je na izredni seji proučila in sprejela predloge Sovjetske Rusije, da se obrambno zavestno spremeni v vojaško zvezo proti vsaki nasilni spremembi mej in za razširitev jamstev na vse prizadete države v Baltiku, na Balkanu ter v Mali Aziji. Nadaljujejo se še podrobna pogajanja med Parizom, Moskvo in Londonom.

Minister za vzporeditev obrambe lord Chatfield je na nekem shodu dal prvi uradni angleški odgovor na Hitlerjeva izvajanja. Posebno je obžaloval, da je Nemčija odpovedala obe pogodbi, o katerih je prej Hitler sam dejal, da sta stebra miru v Evropi.

Iz Berlina je odpotoval poljski poslanik Lipski, da dobi od svoje vlade nova navodila.

Novi angleški poslanik Percy Lorain je dospel v Rim.

Madžarska ministra Teleki in Osaky sta se vrnila iz Berlina v Budimpešto.

Roosevelt je zahteval v ponedeljek od kongresa nov kredit v znesku 1.400 milijonov dolarjev za izvedbo oborožitvenega načrta in 21

milijonov dolarjev za okrepitev Panamskega prekopa.

Franosko in angleško časopisje poroča obširno o moči sovjetske vojske, ki se je pokazala na paradi 1. maja v Moskvi.

Rusko črnomoško brodovje je končalo svoje vaje v Sredozemlju in se vrnilo v Sevastopol.

Deset Nemcev bo angleška vlada izgnala iz Londona zaradi teroriziranja nemških emigrantov.

V Abesiniji so se obnovili boji

organiziranih partizanskih čet z italijansko vojsko.

Kitajske čete se vedno napadajo pri Nanchangu, katerega so že s treh strani obkrožile in zažgale mnoga japonska vojaška skladišča. Nadaljuje se tudi ofenziva pri Hankovu. Japonski poskusi ofenzive so bili odbiti.

Japonci so bombardirali važno mednarodno kitajsko pristanišče Ningpo, 160 km južno od Šanghaja. Več sto ljudi je bilo ubitih ali ranjenih in mnogo hiš uničenih.

Norme za jugoslovanske zaboje za pomaranče,

ki se izvozijo v Sirijo in Palestino

Centralni lesni odsek pri Zvezi trgovskih združenj v Ljubljani sporoča:

Na konferenci dne 21. aprila, ki je bila v Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu, so se jugoslovanski izvozniki zabojev za pomaranče za Sirijo in Palestino soglasno dogovorili, da veljajo za izdelavo in prodajo zabojev naslednje norme:

I. jugoslovanski zaboj ameriškega tipa za pomaranče:

1. Pri prodaji tega tipa zaboja mora jugoslovanski prodajalec označiti procentualno razmerje smreke proti dotični partiji blaga z označbo: 20 do 50% smreke, ostalo jelka.
2. Kot podlaga za izračunavanje in označbo cene za posamezne podtip tega zaboja služijo naslednji odstotni odnosi tipičnih dimenzij zabojev v eni partiji:
 - 20% za 68 cm,
 - 40% za 72 cm,
 - 40% za 74 cm.
3. Čelnice morajo biti: enodelne, na eni strani pooblane, na obeh straneh rendirane.
4. Srednjice (Mittelköpfe) morajo imeti zarezo in pero, biti morajo dvodelne ali z »lastavičjim repom«, z obeh strani rendirane, na obeh straneh pooblane, zalepljene na način, ki vzdrži tropično klimo.
5. Stranice dna in pokrovov morajo biti: dvodelne, oba dela ni treba, da bi bila enaka, toda ožji del mora imeti najmanj 10 cm širine, na eni strani rendirani, na drugi strani pa rezani na fin rez ali pa po izbiri proizvajalca na obeh straneh rezani na fini rez.
6. Deli za zaboje morajo izkazovati polne mere.
7. Deske morajo biti debele najmanj 7 in pol milimetra, vsak sveženj pa mora imeti najmanj višino 15 cm.
8. Kakovost mora biti in se mora označevati naslednje:
 - brez trohnobe in loma, rjavina se ne tolerira, črne in izpadajoče grče do 15 mm premera se trpe, rez mora biti pravokotna in gladka.
9. Vezati se morajo z železnim trakom.
10. Na vsakem svežnju mora biti natisnjeno ali s šablono natisnjeno: znak izvozne firme ter država izvora: Jugoslavija. Vsak podtip mora biti označen še s posebno barvo, in sicer:
 - podtip II dolžine 68 cm rdeče,
 - podtip V dolžine 72 cm zeleno,
 - podtip VIII dolžine 74 cm črno.

Vsak sveženj mora imeti na vsakem koncu diagonalno črto v dotični barvi.

II. jugoslovanski zaboj arabskega tipa za pomaranče:

1. Pri prodaji tega tipa zaboja mora označiti jugoslovanski prodajalec procentualni odnos smreke proti jelki v dotični partiji blaga z označbo: 20 do 50% smreke, ostalo jelka.
 2. Kot podlaga za izračunavanje in za označbo cen za posamezne tipe tega zaboja služijo naslednji odstotni odnosi dolžinskih dimenzij zaboja v eni partiji:
 - 30% za 68 cm,
 - 40% za 72 cm in
 - 30% za 74 cm.
 3. Čelnice morajo biti: enodelne, na eni strani rendirane, na drugi strani pa gaterski rez. Na strani gaterskega reza morajo biti pooblane.
 4. Srednjice morajo biti: z zarezo in perom, dvodelne ali z »lastavičjim repom«, na eni strani rendirane, na drugi strani gaterski rez ali pa po izbiri proizvajalca že na obeh straneh rendirane, na obe strani zaoblane ter zalepljene na način, ki vzdrži tropsko vročino.
 5. Stranice dna in pokrovi morajo biti: dvodelni, oba dela sta lahko neenaka, toda ožji del mora imeti najmanj 7 cm, na eni strani rendirani, na drugi strani rezani na fin rez ali po izbiri proizvajalca na obe strani rezani na fin rez. Na vseh dolžinskih robovih morajo biti zaoblani, in sicer proti rendirani strani.
 6. Deli za zaboje morajo izkazovati polne mere.
 7. Deske morajo biti debele najmanj 7 in pol milimetra, vsak sveženj pa mora imeti najmanj višino 15 cm.
 8. Kakovost se označuje takole: rjavina se ne trpi, črne in izpadajoče grče do 25 mm premera se dovoljujejo. Rez mora biti pravokotna in gladka.
 9. Zvezati se morajo z železnim trakom.
 10. Na vsakem svežnju mora biti natisnjeno ali s šablono natisnjeno: znak izvozne firme, in ime Jugoslavija. Vsak podtip mora imeti še posebno barvo, in sicer:
 - podtip II dolžine 68 cm rdeče,
 - podtip V dolžine 72 cm zeleno,
 - podtip VIII dolžine 74 cm črno.
- Vsak sveženj mora imeti na vsakem koncu diagonalno črto v dotični barvi.

Ključ za uvoz surovin

Za rešitev vprašanja o nadaljnjem uvozu surovin iz neklirinskih držav je sklenila Narodna banka uvesti nov ključ, po katerem bo dovoljevala potrebne devize. »Jug. Kurir« poroča iz zanesljivega vira, da bo za glavne surovine veljal tale ključ: bombažna preja 70% lanskega uvoza, kar je približno po 35 kg za vsako vreteno na pol leta; loj 50%; ovčja volna 88%; goveje usnje 60%. Potrebni ostali del surovin se bo uvozil po kompenzaciji.

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrecno **Rogaško mineralno vodo!** Ona Vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem Vam bo za to hvaležen.

Beograjska borza

V preteklem tednu je bil najpomembnejši rekordni padec vojne škode, ki je beležila celo pod septembrskim tečajem, a se nato spet ob koncu tedna močno dvignila. Ostali papirji so svoje tečaje samo zravnavali.

Splošno je borza računala z važnimi političnimi dogodki. Optimistično je vplival bližnji sporazum v hrvaškem vprašanju. Zunanji dogodek prve vrste je bil obisk zunanjega ministra v Berlinu, manjši pa tudi pogajanja v Benetkah, čeprav bi ta moral vplivati izredno koristno. Tako je prevladal nekaj pesimizem in z njim burno gibanje tečajev, ki je razvidno iz sledeče primerjave treh dni:

	20. 4.	25. 4.	27. 4.
vojna škoda	440	431	453
vojna škoda termin	—	—	453
4% ne agrarji	58-50	—	—
4% ne agrarji 1934	—	57-50	—
begluške	88	84-50	87-50
dalmatinci	—	83-25	85-75
inv. pos.	98	97	99-50
7% ni Blair	88-50	86-50	90
8% ni Blair	97	—	—

Delnice PAB so dosegle v istih dneh veliki komadi 213, 206 in spet 211 din, mali kosi so tudi padli pod 200. Konec tedna pa je dosegel izredne dvige ob velikem prometu. Narodna banka se je naglo popravila od 7200 na 7400. Razvoj te hose je popolnoma ločil

Dobave - licitacije

Strojni oddelk direktije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 25. maja ponudbe za dobavo papirnatih trakov za brzinomere.

Licitacije:

Dne 5. maja se bo sklenila pri štabu za utrjevanje v Ljubljani (I) pismena pogodba za dobavo ročnih svedrov na električni pogon, za napravo voda visoke napetosti; 8. maja za dobavo aparata za polnjenje akumulatorjev, škarij za rezanje pločevine, vodovodnih pocinkanih cevi; 9. maja vodovodnih pocinkanih cevi; 13. maja stroja za rendiranje lesa, za elektromotor.

Dne 5. maja se bo sklenila pri Upravi vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu pismena pogodba za dobavo manesmanovih cevi; 10. maja raznega azbestnega materiala in klingerita; 8. maja bo ofertna licitacija za dobavo jelka; 12. maja orodnega jelka; 13. maja legiranega elektro-jelka; 2. junija jelka in železne pločevine; 5. junija jelka za izdelavo matric za brizganje medij.

Dne 9. maja bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo živil (krompir, riž, zdrob, svinjska mast, olje, čaj, kavne konzerve, testenine).

Dne 17. maja bo pri Zavodu »Obilicevo«, Kruševac-Obilicevo licitacija za dobavo aparata za destilacijo vode, naprave za odvajanje tekočin, peči za ogrevanje, mlina za transmisijski pogon; 19. maja instalacije muflovske peči za sulfat in solno kislino.

Dne 22. maja bo pri ekonom. odeljenju gen. direktije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo okroglega, kvadratnega, ploščatega in profilnega železa; dne 23. maja osi za lokomotive in vagoni; 25. maja jeklenih osovinskih mazalic; 26. maja raznih pil; dne 27. maja križnih glav.

Dne 6. junija bo pri centralni direktiji drž. rudarskih podjetij v

Sarajevu licitacija za dobavo 500 kub. metrov hrastovega jamskega lesa za rudnik v Vrdniku.

Dne 5. junija bo pri direktiji pomorskega prometa v Splitu licitacija za dobavo ocnic in svornikov za bager.

Zunanja trgovina

Španija predlaga za izvoz naše živine poseben plačilni in kompenzacijski sistem. 50% blaga bi plačevala v devizah, drugo polovico s svojim izvozom. Za gotovinski račun nudi državno menično jamstvo z rokom 6 mesecev. Predlog se še proučuje.

Pomanjkanje lesa je v Italiji vedno bolj občutno in se želi večji uvoz jugoslovanskega lesa. Poraba je narasla zaradi večje gradbene delavnosti, pravkar pa je prenehal vsak dovoz ruskega lesa, kakor tudi uvoz iz Avstrije.

Franciji primanjkuje celuloze, katero je doslej dobivala iz Avstrije. Kakor poroča »Jug. Kurir«, želijo francoske tovarne kupiti vse naše izvozne količine celuloze in da ostanejo naše stalne odjemalke. V zvezi s tem so se znova razširile novice, da se ustanovi v Jugoslaviji še dve tovarni za celulozo, in sicer z domačim kapitalom. Obnovljena Bonačeva tovarna v Krškem bo pridelala letno do 10.000 ton celuloze.

Občni zbori

Motvoz in platno d. d. v Grosupljem sklicuje občni zbor na dan 19. maja ob 11. uri v posvetovalnici Ljubljanske kred. banke v Ljubljani. Na sporedu so dopolnilne volitve.

Strojilna, lesna in kemična industrija d. d. Polzela bo imela občni zbor 22. maja o polni dvanajstih v prostorih Javnih skladišč na Tyrševi cesti 33 z volitvami. Delnice je položiti pri družbini blagajni.

Nemški trgovinski predlogi

Angleški listi poročajo o nemških ponudbah za sklenitev nove trgovinske pogodbe z našo državo na podstavi petletnega kredita. Naš uvoz iz Nemčije naj bi dosegel 14 milijonov funtov, v čemer so všteti predvsem orožje in železniške priprave. Škodovim tovarnam bi Jugoslavija izplačala vnaprej en milijon funtov na račun topov, ki so že pripravljeni za prevoz. Te količine orožja so bile naročene še v Češkoslovaški.

Za plačilo bi Nemčija sprejela blago in želi predvsem dobiti več

naše železne rude, letno do 200 tisoč ton. Ustanovila se je posebna nemška družba z veliko provizijo za te posle.

Doslej je že sklenjen sporazum Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine z nemškimi uradi za izvoz našega goveda. Ta teden se odpošlje 800 živali, naslednji kontingenti pa bodo po 500, kar velja za tri mesece. Prej smo izvažali v Nemčijo tedensko le po 200 goved. Enak dogovor je sklenjen z Italijo, ki sprejme po 600 glav rogatega živine na teden.

Ad št. 1861/P.

Razglas

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razglašuje po čl. 11 navedbe gospoda ministra za trgovino in industrijo z dne 27. junija 1928., št. 14402/III o legitimiranju trgovcev, industrijcev, obrtnikov in njih potnikov, kadar zbirajo naročila in o izdajanju legitimacij za trgovske potnike (Uradni list z dne 24. avgusta 1928., št. 289/81), da je izdala v razdobju nadaljnjih treh mesecev, in sicer od 1. januarja 1939. do 31. marca 1939. naslednje nove legitimacije:

1. Štravs Viktor, Kranj — Ivan Prešern, tvornica čevljev in trgovina s čevlji, usnjem in čevljarstvi potrebščinami, Kranj.
2. Heinrich Josip, Zagreb — Celjska tekstilna tovarna Bergman in drug, tvornica tkanin, Celje.
3. Završnik Alojzij, Ljubljana — Prva kranjska tvornica pletenin in tkanin Dragotin Hribar, tvornica pletenin in tkanin, Ljubljana.
4. Finci Moric, Split — Prva kranjska tvornica pletenin in tkanin Dragotin Hribar, tvornica pletenin in tkanin, Ljubljana.
5. Pirman Ivan, Ljubljana — Medić-Miklavc, tekstilna industrijska družba z o. z., tekstilna tovarna, Ljubljana.
6. Begedin Josip, Zagreb — Jos. Reich, tovarna kemičnih izdelkov, Maribor.
7. Skubi Vinko, Ljubljana — Demšar Lovro, trgovina z galanterijskim in modnim blagom, Ljubljana.
8. Verbič Franc, Ljubljana — I. C. Mayer, trgovina z manufakturo, Ljubljana.
9. Bonča Anton, Ljubljana — I. C. Mayer, trgovina z manufakturo, Ljubljana.
10. Rosman Stefan, Maribor — Adolf Führ, komisijska trgovina s pletilnimi stroji, kolesi, motornimi kolesi in sličnimi predmeti, Ljubljana.
11. Majer Zvonimir, Zagreb — Josip Bauman, veletrgovina, izdelovanje likerjev, rum, kognjaka in sadnih sokov, št. 11 pri Mariboru.
12. Weber Karlo, Zagreb — Ivan Zakotnik, izdelovanje furnirjev, Ljubljana.
13. Zupan Vlado, Ljubljana — Jelačin & Comp., tovarna zamaškov, Ljubljana.
14. Skušek Rudolf, Maribor — Ivan Samec, trgovina z galanterijo, Ljubljana.
15. Fodor Josip, Sušak — Ivan Samec, trgovina z galanterijo, Ljubljana.
16. Škrajnar Anton, Ljubljana — Ivan Samec, trgovina z galanterijo, Ljubljana.
17. Rus Slavko, Celje — Anton Lečnik, urarstvo, Celje.
18. Červenka Lucijan, Celje — Anton Lečnik, urarstvo, Celje.
19. Kotnik Olaf, Maribor — Jugoslovska tovarna za izdelovanje dr. Oetkerjevega pecilnega praška družba z o. z., izdelovanje pecilnega praška, Maribor.
20. Ožeg Franjo, Split — Pinter & Lenard, trgovina z železnico, Maribor.
21. Filipič Franc, Ljubljana — Božić Anton, tkalnica volnenih in bombažnih tkanin, Kranj-Primskovo.
22. Rubinič Stjepan, Zagreb — Motvoz in platno d. d., tovarna motvoza in platna, Grosuplje.
23. Umberger Anton, Ljubljana — Siegel & drug, družba z o. z., industrija platnenega, konopnega in bombažnega blaga, Ljubljana.
24. Jug Ivan, Ljubljana — Siegel & drug, družba z o. z., industrija platnenega, konopnega in bombažnega blaga, Ljubljana.
25. Lenšček Anton, Ljubljana — Ant. Krisper, veletrgovina z galanterijo, Ljubljana.
26. Jontar Ivo, Ljubljana — Ant. Krisper, veletrgovina z galanterijo, Ljubljana.
27. Kocmut Janez, Ptuj — Ant. Krisper, veletrgovina z galanterijo, Ljubljana.
28. Kandić Milosav, Niš — Tvornica hranil »Mirim«, družba z o. z., tvornica hranil, Maribor.
29. Mihajlovič Nikola J., Srem, Mitrovica — Tvornica hranil »Mirim« družba z o. z., tvornica hranil, Maribor.
30. Pongrac Janko, Gaberje pri Celju — A. Westen d. d., tovarna emajlirane, pocinkane in pokositrene posode, Celje.

31. Berdais Ludvik, Maribor — Josip Dolenc, trgovina z avtomobili, nadomestnimi deli in potrebščinami za avtomobile, Ljubljana.
32. Mihelič Edvard, Zagreb — Franc Sedovnik, ključavničarstvo, Domžale.
33. Operman Dragotin, Ljubljana — »Peko« družba z o. z., tovarna čevljev, Tržič.
34. Kovačec Ivan, Maribor — I. Hutter in drug, tvornica klovov, silkov in hlačevine, Maribor.
35. Mošič Viktor, Maribor — Avgust Ehrlich, vlogovne predilnice, tkalnica in tvornica vate, Maribor.
36. Steiner Vilim, Zagreb — »Elite« družba z o. z., konfekcija, Ljubljana.
37. Romih Ivan, Beograd — Produktivna čizmarska zadruga r. z. o. z., čevljarstvo in čizmarski obrt, Ziri.
38. Škrabar Albert, Maribor — I. Hutter in drug, tvornica klovov, silkov in hlačevine, Maribor.
39. Žura Marjan, Novo mesto — Ivan Medić, industrija perila, Novo mesto.
40. Oton Planinc, Celje — D. Rakusch, veletrgovina z železnico, Celje.
41. Rudi Franc, Maribor — »Unio« družba z o. z., tvornica kemično-tehničnih izdelkov, Maribor.
42. Zemljič Maks, Ljubljana — Ivan Dolžan, trgovina s knjigami, pisarniški in šolski potrebščinami, Ljubljana.
43. Marušić Alojzij, Ljubljana — »Čehojug« družba z o. z., trgovina z manufakturnim blagom na debelo, Ljubljana.
44. Dr. Salgo Bela, Zagreb — Janko Novak, tovarna pletenin, Radovljica.
45. Eisman Adolf, Novi Sad — Medić-Zankl, družba z o. z., tvornice olja, firmeža, lakov in barv, Ljubljana.
46. Verčon Josip, Moste pri Ljubljani — Medić-Zankl, družba z o. z., tvornice olja, firmeža, lakov in barv, Ljubljana.
47. Strassberger Mirko, Maribor — Marko Rosner, trgovina z manufakturnim blagom, Maribor.
48. Radovanović Milenko, Novi Sad — Prva kranjska tvornica pletenin in tkanin Dragotin Hribar, tvornica pletenin in tkanin, Ljubljana.
49. Urek Franc, Ljubljana — Golob & Ko., lastnik Ivan Rozman, tovarna kemičnih izdelkov, Ljubljana-Vič.
50. Kunschitz Avgust, Ljubljana — »Stora«, d. d., tovarna zavese, št. Vid nad Ljubljano.
51. Stern Milan, Novi Sad — Viljem Brauns, tovarna anilinskih barv in kemičnih izdelkov, Celje.
52. Speglič Franc, Celje — Viljem Brauns, tovarna anilinskih barv in kemičnih izdelkov, Celje.
53. Kačvinski Adalbert, Beograd — Viljem Brauns, tovarna anilinskih barv in kemičnih izdelkov, Celje.
54. Brkjač Ivan, Zagreb — Viljem Brauns, tovarna anilinskih barv in kemičnih izdelkov, Celje.
55. Kuliš Ivan, Podgorica — I. Hutter in drug, tvornica klovov, silkov in hlačevine, Maribor.
56. Tavčar Favst, Kranj — Josip Vidmar, Prva jugoslovska tovarna dežnikov in nogavic, tovarna dežnikov in nogavic, Ljubljana.
57. Neumann Josip, Zagreb — Filip Bumiller D. Löbl naslji. i Slavko Tomljenović, tvornica palic in bičevnikov, Celje-Zagrad.
58. Ravnik Mihael, Ljubljana — »Rosija-Fonssier«, zavarovalnica in pozavarovalnica, Ljubljana.
59. Lah Franc, Ljubljana — I. C. Mayer, trgovina z manufakturo, Ljubljana.
60. Kosanović Miloš, Beograd — Tone Verbič, tovarna usnja, Vrhnik-Sap.
61. Krušič - Golub Josip, Celje — Viljem Brauns, tovarna anilinskih barv in kemičnih izdelkov, Celje.

62. Stepanić Ivo, Tržič — F. Zaggar in drug, družba z o. z., strojarstvo, Tržič.
63. Kosi Viljem, Ljubljana — Golob & Ko., lastnik Ivan Rozman, tovarna kemičnih izdelkov, Ljubljana-Vič.
64. Mandić Lazar, Beograd — Bratje Tuma, družba z o. z., izdelovanje papirnatih vreč, Ljubljana-Moste.
65. Tuma Branimir, Ljubljana — Bratje Tuma, družba z o. z., izdelovanje papirnatih vreč, Ljubljana-Moste.
66. Oprešnik Josip, Maribor — Gustav Lipošek, trgovska agencija in komisija, Maribor.
67. Olič Milan, Split — D. Rakusch, veletrgovina z železnico, Celje.
68. Levinger Mihajlo, Novi Sad — Prva kranjska tvornica pletenin in tkanin Dragotin Hribar, tvornica pletenin in tkanin, Ljubljana.
69. Krizler Vilim, Novi Sad — Prva kranjska tvornica pletenin in tkanin Dragotin Hribar, tvornica pletenin in tkanin, Ljubljana.
70. Marković Ilija, Čumtlić 14 — Anton Bačnar, čevljarstvo, Ziri-Nova vas.
71. Radišić Peter, Zagreb — Kolinska tovarna hranil d. d., tovarna hranil, Ljubljana.
72. Blau Jaša, Beograd — Bratje Tuma, družba z o. z., izdelovanje papirnatih vreč, Ljubljana-Moste.
73. Stanižan Milorad, Novi Sad — Motvoz in platno d. d., tovarna motvoza in platna, Grosuplje.
74. Klein Mavro, Zagreb — Titan d. d., tovarna železne in ključavničarske robe ter livarna, Kamnik.
75. Klein Viktor, Split — Titan d. d., tovarna železne in ključavničarske robe ter livarna, Kamnik.
76. Wesiak Alojzij, Maribor — »Veka« Karl Wesiak, trgovina s pohištvo, podobami in programi in klavirji, Maribor.
77. Arhar Anton, Ljubljana — Učiteljska tiskarna r. z. o. z., tiskarna, knjigovodnica, knjigarna, trgovina z učili in pis. potrebščinami, Ljubljana.
78. Budin Miroslav, Maribor — Commerce d. d., trgovina z manufakturo, Ljubljana.
79. Čuka Una V., Skopje — Josip Kunc & Komp., tovarna tkanin in pletenin, Ljubljana.
80. Omersa Franjo, Celje — Knez & Pachiaffo, tvornica zlate, srebrne in draguljarske robe, Celje.
81. Knezy Peter, Novi Sad — Titan d. d., tovarna železne in ključavničarske robe ter livarna, Kamnik.
82. Steinhof Ljudevit, Zagreb — »Jugobruna« kranjske tekstilne tovarne, družba z o. z., tekstilne tovarne, Kranj.
83. Neumann Dane, Zagreb — Filip Bumiller D. Löbl naslji. i Slavko Tomljenović, tvornica palic in bičevnikov, Celje-Zagrad.
84. Hrovat Anton, Kranj — Čretnik Anton, čevljarstvo, Kranj.
85. Januš Viktor, Ljubljana — Eligij Eber, krznarstvo, Ljubljana.
86. Vobnik Friderik, Maribor — Miloš Oset, trgovina s specerijskim, kolonialnim in mešanim blagom ter dež. pridelek na debelo in drobno, Maribor.
87. Simčič Ivan, Maribor — Pügel & Rossmann, veletrgovina z vinom, Maribor.
88. Volčanšek Viktor, Ljubljana — Karl Prelog, trgovina z volnenim blagom in galanterijo, Ljubljana.
89. Culiberg Jurij, Ljubljana — Jos. Šumi naslji. D. & E. Hribar, tvornica bonbonov in peciva, Ljubljana.
90. Suppanz Maks, Maribor — Adalbert Gusel, veletrgovina, izdelovanje likerjev in sadnih sokov, Maribor.
91. Simonić Franc, Maribor — Adalbert Gusel, veletrgovina, izdelovanje likerjev in sadnih sokov, Maribor.
92. Dolenc Ignac, Ljubljana - Vič — Ivan Jelačin, veletrgovina z mešanim, specerijskim in kolonialnim blagom, specialnimi dišavami za mesne izdelke, Ljubljana.

93. Solman Franc, Celje — Ing. Ferdinand Friedau, trgovina z avtomobili, Maribor.
94. Vučina Rudolf, Šoštanj — Julka Praprotnik, trgovina z mešanim blagom, Domžale.
95. Čeh Konrad, Maribor-Pobrežje — Tunselda Soklič, izdelovanje in prodaja stampiljk in v to stroko spadajočih potrebščin, Maribor.
96. Hrastnik Henrik, Nova cerkev — Ignacij Urbanel, pilarna, Prevalje.
97. Palčić Stanko, Nova vas pri Rakeku — Marija Palčić, trgovina z mešanim blagom. Nova vas pri Rakeku.
98. Podobnikar Franc, Ljubljana-Vič — Franc Požar, sedlarstvo, jermenarstvo in torbarstvo, Dravljje pri Ljubljani.
99. Berec Aleksander, Karlovac — Rudolf Cotic, kozmetični laboratorij, Ljubljana.
100. Isajer Peter, Novi Sad — Tvornice Zlatorog, tovarne mila, sveč, sode, pralnih praškov in toličnih izdelkov, Maribor.
101. Tomšić Drago, št. Vid — Ant. Krisper, veletrgovina z galanterijo, Ljubljana.
102. Hetzl Katarina, Torža — Friederik Schauer, krojaštvo (razpečavanje krojnega kota), Kočevje.
103. Narančič Danilo, Leskovec — Bratje Hočevar družba z o. z., tvornica gospodarskega orodja, Mekinje pri Kamniku.
104. Ing. Leonov Aleksij, Sarajevo — Titan d. d., tovarna železne in ključavničarske robe ter livarna, Kamnik.
105. Steiner Franjo, Zagreb — »Jugočeska« jugoslovska-česka tekstilna industrija d. d., tekstilna industrija, Kranj.
106. Polgar Josip, Ljubljana — Karel Prelog, trgovina z volnenim blagom in galanterijo, Ljubljana.
107. Pavlič Artur, Ljubljana — I. Bonac sin, kartonažna tovarna in papirna industrija, Ljubljana.
108. Balaz Andrej, Petrovgrad — »Ika« družba z o. z., mehanična tovarna pletenin, nogavic in trikotaže, Kranj.
109. Schönwald Slavo, Banja Luka — Prva kranjska tvornica pletenin in tkanin Dragotin Hribar, tvornica pletenin in tkanin, Ljubljana.
110. Rojcek Maks, Ljubljana — Kolinska tovarna hranil d. d., tovarna hranil, Ljubljana.
111. Kraner Leo, Ljubljana — Kolinska tovarna hranil d. d., tovarna hranil, Ljubljana.
112. Premk Ivan, Ljubljana — Kolinska tovarna hranil d. d., tovarna hranil, Ljubljana.
113. Pavlič Ferdo, Maribor — Jugoslovska B. Beiersdorf & Co., družba z o. z., izdelovanje kozmetičnih in kemično-tehničnih predmetov, Maribor.
114. Koroša Radovan, Maribor — Jugoslovska P. Beiersdorf & Co., družba z o. z., izdelovanje kozmetičnih in kemično-tehničnih predmetov, Maribor.
115. Novak Jakob, Ljubljana — Ivan Jelačin, trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno, Ljubljana.
116. Trebar Slavko, Ljubljana — Dolničar & Richter, tovarna voščenih in kemičnih izdelkov, Ljubljana.
117. Kern Ivan, Ljubljana — Peter Šušteršič, trgovina z vinom na debelo, Senčica, pošta Medvode.
118. Stolzer Gustav, Novi Sad — »Jugočeska« jugoslovska-česka tekstilna industrija d. d., tekstilna industrija, Kranj.

Ljubljana dne 26. aprila 1939.
Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Predsednik: Ivan Jelačin s. r.
Tajnik: Ivan Mohorič s. r.
(Konec prihodnjik.)

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetloka srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Konkurzi - poravnave

Za izvenstečajno likvidacijo Zadruga za izvoz jaje v Sv. Jurju se določa nov upniški zbor na 24. maja ob 8.30 pri okrožnem sodišču v Celju.
Poravnava Ane Turk, gost. in pos. v Ljubljani, je ustavljena na predlog dolžnice.

Doma in po svetu

Ban dr. Natlačen je na potovanju ob severni meji obiskal tudi Apače, Radgono in Ljutomer. Povsod je sprejel številne deputacije in tudi govoril na njemu prirediteljskih manifestacijah.

Slovansko društvo v Sofiji je priredilo na čast Jugoslaviji poseben večer, ki so se ga udeležili mnogi odlični politiki in predstavniki kulturne Bolgarske. Sodelovala pa so tudi razna društva, kar je dalo priveditvi značaj iskrene manifestacije za intenzivno sodelovanje obeh držav.

V Ljubljani sta umrli gospe Amalija Staretova, vdova zgodovinarja in pisatelja, ter Marija Keslerjeva, tašca pesnika Zupaniča. Obe sta imeli velik ugled v slovenski družbi. Naj v miru počivata!

Zagrebska opera je povabljena, da sodeluje na mednarodnem glasbenem festivalu v Frankfurtu z Gotovčevno opero »Ero na drugem svetu«.

Tekstilna tvornica v Košakih je odpovedala vsem svojim 120 delavcem, ker ji primanjkuje surovin.

Železarne v Zenici in valjarno bosta opremlili nemški tvrdki »Eumeco« in Krupp. Prva je sklenila dobavo za približno 150 milijonov dinarjev.

General Brauchitsch, ki vodi nemško vojsko mislijo v Italijo, se je moral zaradi neurja vrniti s poti v Libijo in pristati v Kataniji.

Avstrija se je končno z zakonom od 1. maja upravno prilagodila Nemčiji in bo razdeljena na tri okrožja. Dosedanji državni namestnik Seys-Inquart je razrešen te dolžnosti in postane minister osrednje vlade brez področja.

Ruska letalca Kokinaki in Gordenko sta na poletu v New York morala pristati v letalom Moskva v Kanadi. Oba sta lahko ranjena, nista pa zapustila letala.

Severno Japonsko je zadel nov močan potres, ki je uničil mnogo vasi in mest. Nastali so tudi veliki požari in ustavljen je bil promet. Porušeni so mostovi in proge. Središče potresa je bil polotok Oga.

Službeni list

dravske banovine od 3. maja objavila: Navodila za izvrševanje državnega proračuna — Spremembo uredbe o uslužbencih fin. kontrole — Uredbo o dopolnitvi uredbe o dokazu izobrazbe za pogostinske obrtnike — Uredbo o podaljšanju rok za izmeno plašič — Pravila za veroučitelje na meščanskih šolah — Dopolnitev pravilnika o vstopnini muzejev — Tarifo avtorskih nagrad za glasbene prireditve — Odločbo o prenosu davčne uprave iz Prevalja v Dravograd — Navodila za gradbeni pravilnik mest in trgov v dravski banovini — Razne razglase in objave.

Velika, opremljena vila, primerna za sanatorij ali planinski zdraviliški dom, je naprodaj. Natančnejše podatke pove Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

Radio Ljubljana

Četrtek 4. maja. 12.00: Obisk pri severnih Slovanah (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Pripovedke v glasbi (plošče) — 14.00: Napovedi — 14.00: Radijski orkester — 14.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Deset minut zabave — 20.00: Šrnel-kvar-tet Murnček — 20.40: Reprodukci-ran koncert simfonične glasbe: Dvojak: Simfonija št. 4 v G-duru — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Petek 5. maja. 11.00: Šolska ura: Sprehodi in izleti v naravo (prof. Rafael Bačar) — 12.00: Slovenske pesmi (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: Ženska ura: Delo društva »Dom visokoškole« — 18.20: Plošče — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 20.00: Harmoniko igra Milan Stante — 20.40: Koncert francoskih opernih arij. Sodelujejo gđe. Vida Rudolfova in radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!
Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

čistega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!